

Українська
мережа
за права
дитини

Громадська спілка
"Українська мережа за права дитини"
04080, Київ, вул. Кирлівська, буд. 82,
офіс 256

ucrn.office@gmail.com
childrights.org.ua

№167/24 від 19.07.2024 р.

Міністерству соціальної політики України
Уповноваженому Верховної Ради України
з прав людини

**Позиція громадської спілки «Українська мережа за права дитини»
щодо становища українських дітей в закладах інституційного догляду, які
були переміщені (евакуйовані) за кордон та нагальності створення
Національного плану щодо забезпечення прав таких дітей.**

Повномасштабне вторгнення росії в Україну призвело до значного погіршення ситуації з захистом дітей, в тому числі позбавлених батьківського піклування. Окупація окремих територій та активні бойові дії змусили українську владу вживати екстрених заходів з евакуації цих дітей до безпечніших регіонів України та за межі країни. Процес евакуації був ускладнений через необхідність забезпечення належних умов для переміщених дітей, відсутність або несистемність попередньої підготовки, зміну або недостатність супроводжуючих для дітей та обмежені можливості приймаючих громад та країн.

За оперативними даними 2024 року, 2 079 дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, знаходяться за межами України у складі інституційних закладів. Окрім цього, за кордоном перебуває багато дітей, які б мали за період з 2022 року отримати офіційний статус дитини-сироти або дитини, позбавленої батьківського піклування та можливість бути влаштованими в сімейні форми виховання або бути поверненими до своїх родин.

Діти дошкільного віку не мають сформованої української ідентичності і часто вживають іноземну мову, як рідну. Діти старшого віку втрачають рідну ідентичність, а тих, хто досягає повноліття часто повертають в Україну без належної подальшої підтримки й необхідного супроводу.

Враховуючи це, вважаємо надзвичайно важливим здійснення системного моніторингу становища дітей, переміщених за кордон у складі інституцій, вивчення умов їхнього перебування та доступу до забезпечення їхніх прав компетентними фахівцями згідно стандартизованих процедур з залученням представників міжнародних громадських організацій, що працюють у сфері захисту прав дитини.

Наказом Міністерства соціальної політики України [від 25.07.2023 р. № 260-Н](#) (zareestrovano v Ministerstvi yustitsii Ukraini 28 veresnia 2023 r. za № 1717/40773)

Українська
мережа
за права
дитини

Громадська спілка
"Українська мережа за права дитини"
04080, Київ, вул. Кирлівська, буд. 82,
офіс 256

ucrn.office@gmail.com
childrights.org.ua

затверджено Порядок проведення моніторингу стану утримання дітей та осіб, які тимчасово переміщені (евакуйовані) за межі України із закладів різних типів, форм власності та підпорядкування, а також дітей із сімейних форм виховання, який набрав чинності 21.11.2023 року.

Серед основних завдань проведення такого моніторингу зазначено:

- уточнення даних щодо кількості дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, осіб з їх числа, наявності/відсутності документів, які підтверджують відповідний статус;
- встановлення рівня забезпечення базових потреб і безпеки дітей, рівня доступності освітніх, медичних, реабілітаційних, соціальних та інших послуг;
- перевірка умов проживання дітей;
- проведення заходів щодо сприяння збереженню, відновленню сімейних контактів, забезпечення возз'єднання дітей із сім'єю/законними представниками або влаштування до сімейних форм виховання.

Для забезпечення ефективності реалізації, має бути проведений моніторинг на підставі екстрено створеного Національного плану повернення або продовження перебування дітей за кордоном згідно з їх індивідуальних потреб, забезпечення прав та найкращих інтересів.

ГС «Українська мережа за права дитини» настійно рекомендує забезпечити проведення системного якісного моніторингу стану утримання переміщених (евакуйованих) дітей, оцінювання потреб кожної дитини, яка перебуває у складі того чи іншого українського інституційного закладу за кордоном та розробку індивідуального плану соціального захисту, орієнтованого на найкращі інтереси саме дитини, а не інституцій.

Ми також пропонуємо ретельно розглянути та проаналізувати можливості для влаштування дітей у родини українців за кордоном, незалежних від програм соціальної підтримки інших держав (грошових виплат), з метою забезпечення найкращих інтересів дітей, їх інтеграції та соціальної адаптації. Дітям старшого шкільного віку, інтегрованим у соціальне життя та освітні процеси країни перебування, надати можливість і підтримку у продовженні навчання в обраних освітніх профільних чи вищих навчальних закладах, з урахуванням думки дитини.

Важливим є залучення громадських організацій до процесів розробки плану та ухвалення рішень, як власників необхідної експертизи та ресурсів для ефективної підтримки дітей, в тому числі в процесі повернення і супроводу після повернення. Наша мережа, яка об'єднує 33 національні та міжнародні організації, що займаються захистом прав дитини в

Українська
мережа
за права
дитини

Громадська спілка
"Українська мережа за права дитини"
04080, Київ, вул. Кирлівська, буд. 82,
офіс 256

ucrn.office@gmail.com
childrights.org.ua

Україні, готова ширити свою експертизу та активно долучатися до проведення моніторингу та напрацювання системних і комплексних рішень в найкращих інтересах кожної дитини.

З повагою,
директорка
ГС «Українська мережа за права дитини»

Людмила СТРАШНА